

Nemzetpolitikai összefoglaló

2016. 30. hét

MINISZTERELNÖKSÉG
NEMZETPOLITIKAI ÁLLAMTITKÁRSÁG

NPKI | NEMZETPOLITIKAI
KUTATÓINTÉZET

Orbán Viktor: a válság megbuktatta Európa politikai vezetését

Minden olyan politikai akciót meg kell állítani, amely hatásköröket akar elvonni a nemzetállamoktól – jelentette ki Orbán Viktor Tusnádfürdőn, a Bálványosi Nyári Szabadegyetemen szombaton – Németh Zsolt, az Országgyűlés külügyi bizottságának fideszes elnöke és Tókécs László európai parlamenti képviselő társaságában – tartott előadásában. A magyar kormányfő a nemzeti szuverenitás visszaszorítását az európai jogkörök javára az egyik legnagyobb veszedelemnek nevezte az MTI beszámolója szerint. Hozzátette, hogy a hamis önértékelést szintén be kell fejezni. Az angolok Unióból való kilépésével lezárult egy korszak, amely arról szólt, hogy az EU a világpolitika globális szereplője. Az EU ma regionális szereplő, és jó esetben arra képes, hogy a környezetében zajló eseményeket befolyásolja. A pénteki müncheni lövöldözésre reagálva Orbán Viktor azt mondta: itthon is egyre többet és egyre erőteljesebben kell foglalkozni a biztonság kérdésével. Orbán Viktor szerint elitválság és demokráciaválság van Európában és a nyugati világban. A Tusványos keretében tartott előadásában azt mondta, Európa jobb- és baloldali vezetői 50-60 éven keresztül mindig ugyanazokból a körökből, ugyanazokból az iskolákból, ugyanabból az elitből jöttek, és ezt mindenki természetesnek tekintette, míg egymással versenyezve és egymást váltva képesek garantálni Európa növekvő jólétét. A gazdasági válság nyomán azonban megjelennek az eddigi bevett eliten kívülről politikai érdekképviseletre jelentkező szereplők, radikálisok és populisták – folytatta a kormányfő, ezek közé sorolva az egyik amerikai elnökjelöltet is. „A probléma az, hogy az elitválság napjainkra demokráciaválsággá fordult át. Az emberek nagy tömegei nyilvánvalóan és látványosan mást akarnak, mint amit a hagyományos elitek javasolnak és csinálnak” – állapította meg Orbán Viktor. Előadásában a kormányfő hangsúlyozta: minden olyan gondolatot, politikai akciót és kezdeményezést, amely hatásköröket akar elvonni a nemzetállamoktól, meg kell állítani, ezt a politikát abba kell hagyni. Úgy fogalmazott: a nemzeti szuverenitás visszaszorítása az európai jogkörök javára egyike a legnagyobb veszedelmeknek ma Európában. Hozzátette, hogy a hamis önértékelést szintén be kell fejezni. Rámutatott: az angolok unióból való kilépésével bizonyosan lezárult egy korszak, amely arról szólt, hogy a szervezet a világpolitika globális szereplője. Az unió ma regionális szereplő, és jó esetben arra képes, hogy a környezetében zajló eseményeket befolyásolja, illetve lassan már arra sem – fejtette ki Orbán Viktor. Hangsúlyozta: Európa idealizálását szintén abba kell hagyni. Kitért az előző napi müncheni merényletre is, és azt mondta, nekünk is egyre többet és egyre erőteljesebben kell foglalkozni a biztonság kérdésével. Európa jelenlegi politikai vezetése megbukott – jelentette ki előadásában Orbán Viktor. Úgy fogalmazott, a kontinens elvesztette a globális szerepét és regionális szereplővé vált, nem képes megvédeni saját polgárait, saját külső határait. Mi kell még ahhoz, hogy kimondják, az európai politikai vezetés megbukott? – tette fel a kérdést Orbán Viktor. A kormányfő azt mondta, szeptemberben, amikor Pozsonyban összegyűlnek Európa vezetői, a mostani elit védeni fogja a mundér becsületét. Úgy értékelte: ezen a tanácskozáson a közép-európai államoknak azt kell képviselniük, hogy Európában alapvető változásokra van szükség.

Orbán Viktor kijelentette, maga sem tudta volna Donald Trump amerikai republikánus elnökjelöltnél jobban megfogalmazni, hogy milyen lépések szükségesek a terrorizmus leküzdésére. Trumpnak az Egyesült Államokra vonatkozó javaslatával összhangban kijelentette: Európában a nemzeti titkosszolgálatokat és ezek együttműködését a világ legjobb teljesítményű titkosszolgálati rendszerévé kell tenni, és le kell állítani a „demokráciaexportot”. „Ha továbbra is a stabilitás helyett a demokráciaépítést helyezzük előtérbe, olyan térségekben, ahol ennek sikere rendkívül kétséges, akkor nem demokráciát fogunk építeni, hanem instabilitást fogunk okozni” – hangoztatta. Hozzátette: Törökországgal szemben is Magyarország legerősebb elvárása a stabilitás. „Ha Törökország is instabillá válik, akkor abból a térségből az EU-ra minden kontroll nélkül rázuhan sok tízmillió ember” – fogalmazott a miniszterelnök.

Nyolc párt nemzetpolitikai kerekasztala

Nyolc Kárpát-medencei magyar párt képviselőjének részvételével rendezték meg a 27. Bálványosi Nyári Szabadegyetem és Diáktábor immár hagyományos nemzetpolitikai kerekasztalát pénteken Tusnádfürdőn. A beszélgetést moderáló Répás Zsuzsa nemzetpolitikai szakértő a fórum elején bejelentette: a Kárpát-medencei magyarság választott vezetői közös nyilatkozatban ítélték el az Európai Unió „elhibázott bevándorláspolitikáját és a kényszerbetelepítést”, összefogásra és a népszavazáson való részvételre buzdítva a magyarságot – írja az MTI. Mind a három erdélyi magyar politikai szervezet képviseltette magát a kerekasztalon. Biró Zsolt, a Magyar Polgári Párt (MPP) elnöke rámutatott, tárgyalásokra készülnek az RMDSZ-szel a parlamenti választásokon való közös jelöltállításról. Az MPP elnöke nagy derűtséget keltve pártja szerepét az RMDSZ oldalán a „szürke marhát” terelő pulihoz hasonlította. Tánzos Barna, az RMDSZ szenátusi frakcióvezetője kijelentette, Románia csak elvi alapon tiltakozott a kötelező betelepítési kvóták ellen, ezért úgy vélte, az erdélyi magyar politikusok feladata lesz tudatosítani a kvótareferendumon való részvétel tétjét. A romániai választások tétjéről szólva kijelentette: az ország alkotmánymódosításra és régiók kialakítására készül, és a magyarságnak elemi érdeke képviselőin keresztül befolyásolni ezeket a döntéseket. Szilágyi Zsolt, az Erdélyi Magyar Néppárt elnöke szerint a népszavazással nemcsak Magyarország, hanem a teljes magyar nemzet üzen Brüsszelnek, ezért fontos, hogy minél több visszahonosított magyar adja le szavazatát. A pártelnök a politikától hetven százalékban elfordult erdélyi magyar választók bizalmának visszaszerzése érdekében fontosnak nevezte, hogy a magyar tisztségviselők ne keveredjenek korrupciós ügyekbe és erdélyiként ne azonosuljanak a „bukaresti zsákmánypolitikázás” módszereivel. Potápi Árpád János nemzetpolitikai államtitkár úgy értékelte, az előző évek hullámvölgye után 2010-ben radikális, és már jelentős eredményekkel rendelkező váltás zajlott le a nemzetpolitikában, amelynek célja a szülőföldön való boldogulás támogatása, az elvándorlás csökkentése, és a rossz demográfiai

helyzetet pozitív irányba fordítása. „Minél több magyar gyermek szülessen a Kárpát-medencében, erős identitást adni a gyerekeknek, olyan magyar, magyar állampolgár fiatalságot kell a következő évtizedekben a Kárpát-medencében nevelni, akik szülőföldjükön fognak boldogulni” – fogalmazott az államtitkár. Brenzovics László, a Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség (KMKSZ) elnöke leszögezte: a kisebbségi jogokat nem tankokkal kell biztosítani. Kifejtette: miután Ukrajna hozott egy komoly következményekkel járó döntést, hogy nem az "orosz birodalomhoz", hanem az Európai Unióhoz akar közeledni, szűkkeblűség és kettős mérce bizonyítéka az, hogy az ukrán állampolgároknak még mindig nincs vízummentességük az Európai Unióban, miközben iratok nélkül érkező bevándorlók millióit engedik be a schengeni övezetbe. Pásztor István, a Vajdasági Magyar Szövetség (VMSZ) elnöke kijelentette: nem elfogadható, hogy a németországi munkaerőpiacon szükségtelen bevándorlók végső „parkolási helye” Magyarországon vagy a Vajdaságban legyen. A VMSZ elnöke köszönetet mondott a magyar kormánynak a vajdasági magyarság identitásának megőrzését szolgáló támogatásokért és a szülőföldön való boldogulást segítő gazdaságfejlesztési program beindításáért. Menyhárt József, a felvidéki Magyar Közösség Pártjának (MKP) nemrégiben megválasztott elnöke azt mondta, bár az MKP nem jutott parlamenti képviselőhöz, van jövője az etnikai alapú politizálásnak. Mint mondta: nem másokat próbál legyőzni, hanem a magyar közösséget építeni. Úgy vélte, a kistérségi öntudatot bátorítva lehet a felvidéki magyar közösségi tudatot megerősíteni.

Válaszút előtt az erdélyi magyarság

Válaszút előtt áll az erdélyi magyar közösség, és csak úgy tudja megtartani képviselőit a törvényhozásban, hogy létrejön a gyakran emlegetett, valós összefogás – hangzott el többek között azon a csütörtöki beszélgetésen a Tusványoson, melynek keretében a székelyföldi előljárók a helyhatósági választások utáni helyzetet boncolgatták. A zsúfolásig megtelt Kós Károly-sátorban zajló tusnádfürdői előadáson Ráduly Róbert, Csíkszereda újraválasztott polgármesterének felszólalása adta meg az alaphangulatot. Mint mondta, Romániában ma aljas centralizáció zajlik, az RMDSZ honatyái pedig „végig ott szerepeltek a parlamentben, míg ezek a megfélemlítő folyamatok végbementek, és csendben túsztartottak”. Ráduly bírálta a választási törvény módosítását is, amely szerint már nem közvetlenül választják a megyei tanácselnököket, mint négy évvel korábban. „Olyan húzás volt ez, amellyel ezek a vezetők bármikor lecserélhetők” – jegyezte meg. Az RMDSZ-es Ráduly szerint most a polgármesterek kerültek a román hatalom célkeresztjébe, mivel a megyei vezetőket egyik napról a másikra el lehet távolítani. Az őszi választások kapcsán Ráduly azt mondta, nem az lesz a kérdés, hogy lesz-e magyarul beszélő politikus a parlamentben, hanem az, hogy a megfelelő emberek kerülnek-e döntéshozó pozícióba. „Ha az RMDSZ – vagy az RMDSZ és a Magyar Polgári Párt (MPP) alkotta koalíció – kormányra lép, akkor én kilépek a szervezetből, függetlenedem” – jelentette ki a csíkszeredai előljáró. Ráduly kijelentéseire

Antal Árpád, Sepsiszentgyörgy polgármestere reagált elsőként. „Nem a magyar politikai szervezetekben kell ellenséget látni, és nem jó, ha innen üzenetünk a politikusainknak, képviselőinknek, szenátorainknak. Ha változást akarunk, ott kell hagyni az önkormányzatot, és menjünk mi Bukarestbe, vegyük át a tisztségüket” – mondta a sepsiszentgyörgyi polgármester kollégája felé fordulva. Antal Árpád szerint a következő önkormányzati ciklusnak a bizalomról, a szolidaritásról és az eredményességről kell szólnia. Tamás Sándor, a Kovászna Megyei Tanács elnöke emlékeztetett, az RMDSZ-t az erdélyi magyarság több mint 80 százaléka támogatta az önkormányzati választáson, „ami azt mutatja, hogy a legnagyobb felelősség ma is a szövetség vállát nyomja”. A háromszéki politikus különutasnak nevezte az Erdélyi Magyar Néppártot (EMNP), majd megjegyezte, „aki nincs döntéshozó pozícióban, nagyobbakat tud ígérni, mint amiket meg tudna valósítani”. A megyei tanácselnök nem ért egyet azzal, hogy az EMNP a parlamenti választáson önállóan akar megmértezni. „Nem tartom valószínűnek, hogy bejussanak, azt viszont igen, hogy ezzel lenyomják a körvonalazódó összefogás listáját a bejutást jelentő öt százalék alá” – jelentette ki Tamás Sándor. A magyar-magyar összefogás szükségességéről beszélt Nagy Zoltán gyergyószentmiklósi polgármester is. Véleménye szerint rendkívül nehéz lesz ősszel bejutni a parlamentbe, s mint mondta, talán „pont erre a félelemre van szükség, hogy valóban megvalósuljon ez az összefogás”. Borboly Csaba, a Hargita megyei önkormányzat elnöke az önrendelkezési törekvésekről szólva megjegyezte, olyan törvényeket vár, amelyek mentén lehet majd autonómiáról beszélni. „Fontos jogszabályi szinten a helyi önrendelkezés feltételeinek megteremtése. Azt várom, hogy amit Románia vállalt száz évvel ezelőtt, majd később az Európai Unióval szemben, azt tartsa be” – mondta. Soós Zoltán múzeumigazgató – aki a vásárhelyi magyarság polgármesterjelöltje volt június 5-én – arról beszélt, hogy Marosvásárhelyen nem a magyarság vesztett a polgármester-választáson, hanem család történt. „Bizonyítékainkat, feljelentéseinket sikeresen félresöpörték. Hiába láttuk, hogy meg lehet nyerni a választást, egyértelmű, hogy a törvények a város határát jelző táblánál megállnak” – fogalmazott Soós. Mint mondta, Maros megye székhelyén már az őszi választásokra készülnek. „Nálunk példaértékű összefogás jött létre, megkötött a partnerség, ezt kell folytatni ősszel is. A hangsúly a választási részvételen van, nem azon, hogy hányan szavaznak az RMDSZ-re” – tette hozzá Soós Zoltán.

Menyhárt Tuszányoson: Szlovákia Patyomkin-falut épített fel a kisebbségi jogok terén

Kisebbségi jogok érvényesülése a Kárpát-medencében 2016-ban címmel zajlott panelbeszélgetés július 21-én a 27. Tuszányosi Szabadegyetemen Erdélyben. Menyhárt József a felvidéki magyarság aktuális helyzetéről szólva elmondta, hogy közösségben gondolkodó emberként a szlovákiai magyar társadalom anyagi elszegényesedése

mellett, a még talán ettől is súlyosabb lelki (vég)elgyengülését is észre kell venni, a kettő ugyanis összefügg, s az utóbbi sokkal nehezebben visszafordítható és helyrehozható. „A közös emlékek mintha sok felvidéki magyarban elhalványulnának, mintha nem sikerült volna az újabb magyar nemzedékeknek a szükséges mértékben továbbadni őket, a közös terv megfogalmazása iránt pedig mintha már sokakban igény sem lenne“ - fogalmazott az MKP elnöke. Menyhárt szerint a hatékony érdekérvényesítéshez politikai erőre is szükség van. Egy kisebbségi közösség esetében pedig különösen fontos lenne, hogy a szavazatokban megnyilvánuló erejét ne forgácsolja szét. „A néhány szavazaton elbukott állampolgársági törvénymódosítás, amely ismét lehetővé tette volna a kettős állampolgárságot Szlovákiában, a hiányzó néhány szavazat miatt felemásra sikerült nyelvtörvény-módosítások megmutatták, hogy a számarányunk szerint minket megillető plusz hét-nyolc magyar képviselő szavazata minőségi változást jelenthetett volna“ - mutatott rá az elnök. A szlovák jogi szabályozás szintjén Menyhárt nem számít nagy változásra 2016-ban. Mint elmondta, bár tavasszal kormányzati pozícióba került a felerészben magyar szavazatokkal parlamentbe jutó vegyespárt, de a kisebbségi jogok vonatkozásában már a kormányprogramba is meglehetősen szerény tervek kerültek be. Hogy ezekből végül mi valósul meg, egyelőre nem tudni. Az MKP elnöke szólt a kisiskolák körüli aktuális helyzetről, a Kisebbségi Kulturális Alap körül várható változásokról, valamint a nyelvhasználat terén történt kormányzati vállalásokról is. Egyúttal csalódását fejezte ki a kormányprogram magyar szempontból hiányos vállalásaival kapcsolatban. Mint elmondta, a párt a jövőben árnyékjelentést készít a kisebbségi nyelvhasználati törvény gyakorlati betartásáról a mindennapokban. Az MKP elnöke a párt helyi struktúráit kívánja mozgósítani azzal a céllal, hogy a gyakorlatban tapasztalható hiányosságokra felhívják az illetékes szervek figyelmét és azok orvoslását követeljék. „Az önálló Szlovákia fennállásának két évtizede alatt a kisebbségi jogok vonatkozásában valódi Patyomkin-falut épített fel. Csatlakozott a fontosabb kisebbségvédelmi nemzetközi szerződésekhez, a szlovák-magyar alapszerződésben jogi kötelezettségként vállalt politikai deklarációkat, az alkotmányában széles körű kisebbségi nyelvhasználatra lehetőséget adó megfogalmazás került, számos jogszabály tartalmaz nyelvhasználatot biztosító rendelkezéseket. Látszólag mintha minden meglenne, viszont a gyakorlatba történő átültetés, vagy a jogszabályokba bekerült hiányosságok kiküszöbölését az állam ott szabotálja el, ahol csak lehet“ - zárta gondolatait Menyhárt József.

Kisebbségi jogok: a Vajdaságban a legbiztosabb a helyzet

A Magyarországgal szomszédos államok közül a szerbiai Vajdaságban a legbiztosabb a nemzeti kisebbségek jogi helyzete - fogalmazódott meg a Bálványosi Nyári Szabadegyetem és Diáktábor (Tusványos) egyik csütörtöki délutáni pódiumbeszélgetésén. Pásztor István, a Vajdasági Magyar Szövetség (VMSZ) elnöke elmondta, Szerbia hétfőn megnyitotta az

európai uniós csatlakozási tárgyalások 23. fejezetét, amelyik az igazságüggyel és az alapvető jogokkal foglalkozik. E tárgyalási fejezetnek része az a kisebbségi cselekvési terv, amelynek kidolgozásában a VMSZ is részt vett. Pásztor István áttörésnek nevezte a dokumentumnak azt a pontját, amely a nemzeti kisebbségek tagjainak arányos alkalmazásáról szól a közszférában és a közvállalatokban. A politikus szerint már a szerbiai jogrend része, hogy a következő három évben fel kell mérni a kisebbségek jelenlétét a közintézményekben. Ezt követően kell elérni az etnikai arányoknak megfelelő állások biztosítását. Hozzátette: a vajdasági magyarságnak arra kell készülnie, hogy be tudja tölteni az ügyészségeken, a bíróságokon, a rendőrségben és más hivatalokban az őt megillető helyeket. Hozzátette, ha ma kellene tíz magyar bírót felvenni a szabadkai bíróságra, nem lenne meg hozzá a megfelelően felkészült magyar szakember. Pásztor István elmondta: a Szerb Haladó Pártban (SNS) - mellyel a VMSZ koalíciós tárgyalásokat folytat - nyitottság mutatkozik az arányossági törvény elfogadására. Hozzátette, a készülő koalíciós megállapodás része a törvény „tisztába tétele”.

Hajnal Jenő a Vajdaságot érintő választási eredményeket ismertette

A mögöttünk álló szavazások eredményeivel foglalkozott a Választási körkép a Kárpát-medencében című beszélgetés a 27. Bálványosi Nyári Szabadegyetemen. A Vajdaságot érintő választások eredményeit ismertette Hajnal Jenő, a Magyar Nemzeti Tanács elnöke elmondta, választások után a Vajdasági Magyar Szövetség valamennyi hatalmi szinten koalícióra lépett a választásokat megnyerő Szerb Haladó Párttal. Véleménye szerint jelentős, hogy minden szinten jelen legyen a magyar érdekképviselő és döntéshozási szereppel is bírjon. Hatalmas feladatok várnak ránk: alkalmazni kell a kisebbségi akciótervet, meg kell valósítani a részarányos foglalkoztatást, szereppel kell bírunk az EU integrációs tárgyalási fejezetek folyamatában – mondta tusnádfürdői előadásában Hajnal Jenő.

